

Odpis.

NACZELNE DOWÓDZTWO W.P.
/Sztab Generalny/
W Nr. 11774/II.

Sekcja Spraw Wschodu.

POUFNE.

KOMUNIKAT INFORMACYJNY
z dn. 27 września 1919 r.

U K R A I N A .

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Sytuacja ogólna.

Na podstawie otrzymanych ostatnio wiadomości wyjaśnia się coraz bardziej, że poprzednie wiadomości o wielkich sympatjach i jakoby już nawet zawartem przymierzu ukr. galic. z Denikinem są mocno przesadzone. Wprawdzie próbowali oni na własną rękę porozumieć się z dow. armji ochotn., a nawet pojedynczo przejść do jej szeregów, ale naogół zdaje się, że wobec zadeklarowanego stanowiska Denikina jako wroga samodzielnej Ukrainy przynajmniej narazie stanęli obok Petlury do walki z nowym przeciwnikiem.

W stosunku do Denikina zdaje się zajmować Petlura wciąż jeszcze stanowisko wyczekujące. Co się dotyczy koalicji to wbrew oczekiwaniu Ukr. nie poczyniła ona dotąd żadnych kroków w celu złagodzenia powyższego sporu.

Natomiast potwierdzają się wiadomości o zawarciu przez ukraińców traktatów handlowych z Rumunją, mających na celu wymianę zboża, a w szczególności cukru, którego na Ukrainie znajduje się duża ilość na broń i amunicję oraz różne towary z Rumunji.

Wers polityki w stosunku do Polski nie zmienił się w ostatnich czasach, jedynie wystąpili ukr. z propozycją przedłużenia zawartego w dn. 1. września 1919 r. zawieszenia broni na nowych dni 30.

Sytuacja na frontach.

a/ przeciw armji gen. Denikina.

Walki toczą się w rejonie Humania pod stacją Chrystynówka, która jeszcze znajduje się w posiadaniu Ukraińców. Większe siły gromadzi Denikin w rejonie Olwipola, a przednie oddziały tej grupy obsadziły już stację Zerebkowo, napierając silnie na rejon Bałty i Ananiowa, broniony przez grupę atm. Wdowiczenki.

b/ front bolszewicki.

Pomimo skoncentrowania przez ukraińców większych sił, przerzuconych w ostatnich dniach z frontu pod Koziatynem i Winnicą, sytuacja ich pogorszyła się znowu. Bolszewicy prowadząc dalej swą ofensywę nie dopuścili do odbudowania północnego frontu ukr., a przez zajęcie Czudnowa /stacja na linii Szepetówka - Koziatyn/ pogłęбили tylko już poprzednio uczynioną w nim przerwę i zmusili ukr. do wycofania się na linię Szepetówka - Połonne /23.9/

Również znajdujące się w rejonie Berdyczowa korpus Zaporozki oraz III korp. Galic. zostały przez bolszewików rozbite i cofnęły się w nieładzie w kierunku Winnicy i Olwipola. Berdyczów obsadzili bolszewicy 22.9.

Ocena sytuacji.

Położenie obecne armji ukr. jest bardzo ciężkie. Zagrożone poważnie od wschodu przez Denikina, który, jak na to wskazuje ostatnie ugrupowanie sił jego nie zawodnie w najbliższym czasie rozpocznie / a częściowo już nawet rozpoczął / poważniejszą akcję z rejonu Humania i Olwipola na Wapniarkę, Bałtę i Birzule, prawdopodobnie z celem zajęcia Zmerynki. Rozbił jednocześnie na odcinku północnym, gdzie ostatnio z powodu zajęcia Czudnowa przez bolszewików utracił ważną linię kolejową Szepetówka, Koziatyn, jak również i

Berdyczów i napierana silnie przez bolszewików cofa się w kierunku południowym, nie mając najmniejszej nadziei na jakąkolwiek pomoc militarną, gdyż nawet powstańcy, na których tak bardzo liczyli ukr. przychłli zupełnie w ostatnich czasach.

Czy ukraińcy zdołają powstrzymać napór bolszewizmu - jest bardzo wątpliwe, chyba, że ci ostatni zwrócą większość swoich sił przeciw Denikinowi w celu odebrania Kijowa, co zdaje się być bardzo prawdopodobnem.

Wojna bolszewicko - ukraińska dała nam już tyle niespodzianek i w danej chwili trudno przesądzać i dalsze wydarzenia możliwe tylko jedynie przy podobnym sposobie prowadzenia walki, przypominającym więcej operacje wojenne z początków poprzedniego stulecia.

Również państwo ukr., jako takie nie istnieje zupełnie. Mamy jedynie do czynienia z rządem ukraińskim, którego władza kończy się dziś poza rogatkami Kamieńca Pod.. Takiemu państwu nie grozi naturalnie inwazja nieprzyjacielska.

Według kom. ukr. z dn. 26.9. grupa atm. Wdowiczenki pod silnym naporem wojsk Denikina została zmuszoną do opuszczenia stacji Borszcze na północ od węzła kolejowego Birzuły, który prawdopodobnie już także znajduje się w ręku oddziałów armji ochotniczej.

W rejonie Humania toczą się dalsze walki, przy czem ukr. odparli atak wojsk Denikina na Werechnieczką na północ-wschód od Chrystynówki.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Za zgodność odpisu:

Odpis.

NACZELNE DOWÓDZTWO W.P.

Seksja Spraw Wschodu.

/Sztab Generalny/

W.Nr. 11858/II.

KOMUNIKAT INFORMACYJNY
z dn. 27 września 19 r.

R O S J A .

Korzystając z walk, prowadzonych przez Denikina z ukraińcami, bolszewicy, chcąc wyzyskać sytuację, zamierzają poprowadzić silną akcję w celu zdobycia Kijowa.

Na południowym odcinku zachodniego frontu bolszewicy przeprowadzili nowe ugrupowania, wzmocnili operujące tam wojska nowymi pułkami, przysłanymi z Mozyrza, Rzeczczy i Homla.

44. dyw. została przeformowana, pułki otrzymały uzupełnienie przez rozformowanie 1. ukr. S. dywizji, która częściowo została włączona do 44. dywizji, częściowo zaś do 45. 44. dywizja zajmuje pozycje na południe od rzeki Prypeci do Nowogrodu Wołyńskiego włącznie. W skład tej grupy wchodzi nowoprzybyłe pułki 20, 63, 91 i jeszcze jeden nieznany, liczący 1000 ludzi.

Na południe od Nowogrodu Wołyńskiego operuje w kierunku na Szepetówkę brygada Now. Siewierska.

Brygada Bohuńska, operująca w rejonie Berdyczów-Koziatyn po zajęciu tych dwóch punktów kolejowych prowadzi akcję w kierunku na Połonne i Starokonstantynów, zajmując Czudnów. 45. dywizja otrzymała 24.9. rozkaz skoncentrowania się w Korosteniu, jako rezerwa, widocznie w celu poparcia akcji 58. dywizji, która po zlikwidowaniu przeciwnika w rejonie Żytomierza miała 25.9. przejść do ofensywy na Kijów.

Sytuacja bolszewików na tym odcinku jest bardzo korzystna, gdyż zajmując stacje węzłowe Berdyczów-Koziatyn-Fastów utrudniają operacje wojsk Denikina w tym kierunku.

Ukraińca, napierani przez bolszewików ewakuują Szepetówkę, wycofując się na południe.

Na linii Kijów - Kursk bolszewicy dążą do zajęcia Nieżyna, Bachmacza i Konotopa, grożąc odcięciem grupy operującej w okolicach Kijowa, pozostawiają jej tylko jedną linię kolejową Kijów - Połtawa.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Za zgodność odpisu: